

מסורת הש"ס

א) וסמכתא פ"ג, ב) לעיל
ב) שבת ק"ג, ג) גי' רש"א
וה' שמעתי, ה'.

גהות הב"ח

א) ח"ס ד"ה יבועה ל"ו
ב) וי' ר' יוסי אומר ואפילו
נתן תחום שבת לעמיתו:

לענין רש"י

איי"ש [איש"א].
קידוש של עושי אכס"ס.
כידמ"א [בישאג"ר].
כ"ל של גמירי שוחטין
הט"ז גדרו. ש"ה
[ש"ר]. מ"ה.
דולו"ר [דולו"ר].
שע"ז מעין גרין.
רש"א. מגל. פוסקת.

מוסף רש"י

אין מבקעין עצים.
כ"ט. לא מן הקורות.
הקדמות זו על גב זו
הקרקע ושמות לבנין
ד"ר: ב) א"ר של הקודות
המקלות ומקלות לבנין
נבט. מ"ו. ולא מן
הקורה
שנשברה
כ"ט. הינה שנכנסה
היה והתחיל להספיק
קיימה ואפילו הכי א"ר
הואל וכן השמות לא
אח"כ להי' (ש"ו) וא"ש
שעמית משכ"ו להי"ק.
הואל וכן השמות לא
לבנין הקודות. כ"ו לחת"א
לענין יומא, כ"ט ב.)

המביא פרק רביעי ביצה

לא.

עין משפט
ג' מצוה

א' א' מ' פ"ג ס"ג מהלכות
י"ט נ"ב ל"ד י"ט ט"ט
ל"ח מ' ת"ק ט"פ ג'
י"ח ב' מ"י ט"ז הל"ב ט'
ט"ט ט"ט ט"ט ט"ט
י"ט ג' מ"י ט"ט ט"ט
ט"ט ט"ט ט"ט ט"ט

רבינו הנגאל

מתני' מביאין עצים
מן השדה מן המכונס.
ומן הקרפף אפילו מן
המפוזר. אמר ר' יהודה
אמר שמאלא אין מביאין
עצים אלא מן המכונס
שבקרפף. ואקשין עליה
והא אגן [תנן] מן הקרפף
ואפילו מן המפוזר
שבקרפף. [ומקשין מתני'
יחזיקה היא]. דמאי א"ר
שמעון בן אלעזר לא
נחלקי ב"ש ובי"ה על
המפוזר שבשדות כו'.
וה' נתן חולק עליו
בתיספא. אמר רבא
עלי קנים ועלי גמירי
שבקרפף. א"ר רבנסי
ומחבין. כיון דאי אמי
דיקא כרילי להו זבברי
להו כמפוזרין דמו ואמרי.
ואי אמת עלייהו מנא
דלא ליביריהו דיקא שיה.
אביעא להו ר' יוסי
לקולא קאמר רישע ליה
ל' יהודה דאמר איהו
קרפף כל שמוך לעיר
והוא דאית ליה פותחת.
דבעי ר' יהודה תרתי.
סמוך לעיר ופותחת. אמר
לו ר' יוסי בחדא סני.
כל שיש לו פותחת אפילו
אני סמוך לעיר. אלא
בדחוק בתוך התחום שבת
שרי. והיינו לקולא. או
לדמא ר' יהודה תרא
בעי סמוך לעיר בלבד.
וא"ל ר' יוסי והוא
שנכנסין לו בפותחת.
נמצא לו ר' יוסי דבעי
תרתי. ואמר ליה ר' יוסי
כל שנכנסין לו בפותחת
לא חיישין ליה ואפילו
הוא רחוק שרי. דא"ל
ר' יהודה סמוך לעיר
בלבד בעי. ור' יוסי הוא
דבעי תרתי אי הכי והוא
שנכנסין לו בפותחת היה
ליה ליתותי. אלא שיש
לקולא ש"מ. אמר רב סלא
א"ר זכאי הלכה כר' יוסי.
מתני' אין מבקעין [עצים
לאן מן הקורות כו'.
וה"ק

מן הקרפף ואפילו מן המפוזר. ממה הא היו מעמר דהוא א"כ
מלאכה וי"ל דלא שייך עמור אלא במקום שגדלים שם
כדמוכח בפרק כלל גדול (שבת דף ע"ג): **אביעיא** דהו חיוב קאמר
כ' שסמוך לעיר והוא דאית ליה פותחת וכו'. אכל לא גרס ר'
יוסי לקולא או לחומרל דל"כ משמע
דמסקפא ליה דרבי יוסי שמה הוא
מתמיר יותר מת"ק ולא היא דהא
במלמיה דרבי יהודה נמי מספקא
ליה היכי אמר אלא ה"ג היכי קאמר
וכו' והכי פ"י כל שסמוך לעיר וגם
אית ליה פותחת דבעי רבי יהודה
תרתי לחומרל דלע"ז דסמוך בעי
פותחת והא דלא פ"י בדבריו פותחת
משום דקשר סתם קרפפות יש להן
פותחת ואח"כ רבי יוסי למימר הואיל
ואית להו פותחת ואפילו רחוק מן
העיר נמי וא"כ שמעין מדמלי טעמא
דאינו סמוך שרי פותחת מכלל
דסמוך שרי אפילו בלא פותחת ומתמי
לקולא קאמר רבי יוסי בסמוך בלא
פותחת או יהונו סמוך פותחת או
דלמא ר' יהודה סבר כל שסמוך בין
אית ליה פותחת בין לית ליה פותחת
שרי דק"ד השתא דסתם קרפפות
לית להו פותחת ואח"כ ר' יוסי למימר
דבעי פותחת אפילו בסמוך כ"ש
בדחוק אכל סמוכה בלא פותחת
אינה מועלת כלום ע"כ פ"ש"ו והקשה
השר מקולי נהי דר' יהודה מלי טעמא
בסמוכה דוקא אכל פותחת אינה
מועלת כלום מ"מ לרבי יוסי אמאי
לא דייק דפ"י לעיל לישנא קמא
דמדמלי רבי יוסי טעמיה דשרי
בפותחת באינו סמוך מכלל דבסמוך
מועיל בלא פותחת דהשתא לישנא
קמא דרבי יהודה דבעי תרתי קאמר
לרבי יוסי סגי בחדא כ"ש להאי
לישנא דקאמר השתא לרבי יהודה
סגי בחדא בסמוך בלא פותחת ומיך
דע"כ לא מצינן למימר דרבי יוסי
תרתי לקולא אית ליה כה"ל לישנא
דאמר לישנא קמא דהואיל ולהאי
לישנא ג"ל דרבי יהודה לא קפיד
אפותחת ולא ס"ל דסתם קרפפות
אית להן פותחת אלא כל שסמוך בין

מתני' מביאין עצים מן השדה מן המכונס
ומן הקרפף אפי' מן המפוזר איהו קרפף כל
שסמוך לעיר דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר
כל שנכנסין לו בפותחת ואפילו בתוך תחום
שבת: **גמ' אמר** ר' יהודה אמר שבקרפף
אין מביאין עצים אלא מן המכונסין שבקרפף
והא אגן תנן מן הקרפף ואפילו מן המפוזרים
מתניתין יחידאה היא דתניא א"ר שמעון בן
אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על
המפוזרים שבשדות שאין מביאין ועל
המכונסין שבקרפף שמביאין על מה נחלקו
על המפוזרים שבקרפף ועל המכונסין
שבשדות שבית שמאי אומרים לא יביא
ובית הלל אומרים יביא אמר רבא בע"ל
קנים ועלי גמירי אף על גב דמנפיהו להו
ומותבי כיון דאי מרלי זיקא מברר להו
כמפוזרים דמו ואסורין ואי אתגה מנא
מאתמול עלייהו שפיר דמי: איהו קרפף
וכו': אבעיא להו היכי קאמר כל שסמוך
לעיר והוא דאית ליה פותחת ואח"כ ר' יוסי
למימר כיון דאית ליה פותחת אפילו בתוך
תחום שבת נמי או דלמא הכי קאמר כל
שסמוך לעיר בין דאית ליה פותחת בין
דלית ליה פותחת ודוקא דאית ליה פותחת
בתוך תחום שבת ודוקא דאית ליה פותחת
אבל לית ליה פותחת אפילו סמוך לעיר נמי
לא ת"ש מודקתני ר' יוסי אומר כל שנכנסין
לו בפותחת ואפילו בתוך תחום שבת
ש"מ רבי יוסי תרתי לקולא קאמר ש"מ
אמר רב סלא אמר רבי ירמיה הלכה
כרבי יוסי להקל: **מתני'** אין מבקעין
עצים לא מן הקורות ולא מן הקורה
שנשברה ביו"ט ואין מבקעין לא בקרדום
ולא במגרה ולא במגל אלא בקופיץ: **גמ'**
והאמרת

אית ליה פותחת בין לית ליה פותחת
למתי כל שנכנסים וכו' אלא הכי הוה ליה למתי רבי יוסי אומר
אם יש לו פותחת אפילו אם היה בקוף התחום שרי הא אם
סמוך שרי בלא פותחת ומדנקט כל משמע דיש קרפפות דאין
להן פותחת רבי יוסי דהאי תלי טעמיה בפותחת דוקא בין סמוך
בין רחוק אכל לישנא קמא ניהא דמלינא פותחת דרבי יוסי
תרתי לקולא אמר וניהא לשון כל שנכנסין דמאי אמרת הוה ליה
למתי אם יש לו פותחת אדרבה אי הוה קאמר הכי הוה
שמע דרבי יהודה לא קמיירי פותחת וליתא דעל כרחק רבי
יהודה פותחת איירי אכל לישנא דכל שנכנסין לו בפותחת
משמע דמיירי פותחת שאם תמני לומר דלא מיירי רבי
יהודה פותחת אם כן רבי יוסי אי אמר תרתי לקולא קשיא
ליה דמאי כל דמשמע דאיירי רבי יהודה בפותחת אדרבה
רבי יהודה לא מיירי בפותחת אלא הוה ליה למתי אם יש לו
פוחתת ויהי משמע לקמן פירוש רש"י תא שמע מדקתני
רבי יוסי וכו' דהכי משמע מדנקט רבי יוסי לישנא דכל הנכנסין
ובסיפא דמלמיה אנטרין לסיים ואפילו בתוך תחום שבת ש"מ
דרבי יוסי תרתי לקולא קאמר דאי רבי יוסי בפותחת תלי טעמיה
דוקא ואפילו הוא סמוך בעי פותחת כל הוה ליה לסיימי ואפילו
בתוך תחום אלא הכי הוה ליה למימר רבי יוסי אומר כל שנכנסין
בה פותחת דמאי אמרת דאנטרין לסיימי רבי יוסי אומר (א) בתוך
תחום שבת לעמיה להמיר בפותחת אפילו רחוק מלישנא דכל
הנכנסין נפקא וכו' דהכי קאמר כל הנכנסין בפותחת שרי
אפילו בדחוק אמאי מקיים בדבריו אפילו בתוך תחום שבת
אלא ש"מ דלא בעי לדחוק אלא דוקא למתי שאינו רחוק

והי כפותחין בין סמוך בין רחוק
תחום שבת דלא מתלי טעמא בסמיכה כלל: תרתי לקולא קאמר.
כלומר מדרבי יוסי שמע דרבי יהודה דלא תריייהו בעי ורבי יוסי
דמתיי אקיל דמכשיר בסמוך בלא פותחת ובפותחת בלא סמוך
דשמעינן לרבי יהודה דקאמר כל שסמוך לעיר בין דאית ליה פותחת
בין דלית ליה פותחת וא"ל רבי יוסי כל שיש לו פותחת אפי' הוא בתוך
התחום ואי סמוך לא בעי פותחת דאי רבי יוסי בפותחת תלא טעמא
דאפילו הוא סמוך בעי פותחת לא הוה ליה לסיימי ואפילו בתוך
תחום שבת אלא הכי הוה ליה למימר רבי יוסי אומר כל שנכנסין לה
בפותחת דיין דהוה תני כל הוה משמע דלרין פותחת סמוך או
רחוק למה לי דסיים ואפילו בתוך תחום שבת אלא לאשמעינן דלא
בעי פותחת אלא למשרי שאין סמוך ורבי יהודה דלא בעי תרתי
נמי מירשא דרבי יוסי שמע מינה מדנקט כל שנכנסין לה בפותחת
כיון דכולהו פותחת אית להו הכי אבעי ליה למתי רבי יוסי אומר
אפילו בתוך תחום שבת: **מתני'** אין מבקעין עצים לא מן הקורות
כו'. לפי סוגיא של גמרא היא מחפשת: לא בקרדום. סתם קרדוס
עשוי כמין כלי אומנות שעשין בו אוכפות וסרגות שקורין אישי"ש
ויש שעשוי כעין כלי האומן שקורין בידגו"ה שרלאש הקצר דומה
לקרדומות שלנו וראשו השני דומה לכלי אומני אוכפות וסרגות
הקוסים: ולא במגרה. שגי"ה כעין כפין מלאה פנימות וממהר
לקוך בו עצים וכלי אומן הוא: **מגל**. דולו"ר"א או שרפ"א. וכולן
כלי אומן הן וגראה כעשהו בו מלאכה לפיכך אסור: אלא בקופיץ. סתם
קופיץ הוא ספין של קצבים דומה לקרדומות שלנו שאין כלי אומן ויש
שעשין בו שני ראשין והשני דומה קלת לקרדוס האוכפות דשמעינן
מניה בגמרא ומיניה סתמיה לאו למלאכת אומן הוא: **גמ'**
והאמרת